

Nr 219.

Av fru Rönn-Christiansson m. fl., angående ändring av bestämmelserna om bidrag till obemedlades och mindre bemedlades tandvårdskostnader.

Uppfattningen om att det bör vara en samhällelig uppgift att tillse att varje människa, oberoende av hennes ekonomiska förhållanden, tryggas den läkarhjälp hon i en eller annan form behöver, har nu blivit allmänt omfattad. Folktandvården är ett viktigt led i vår tids strävanden att göra sjukvården tillgänglig för alla. Dess syfte är att övervinna de ekonomiska skrankor, som förut hindrat större delen av vårt folk att komma i åtnjutande av en fackmässig tandvård.

Emellertid är folktandvården ännu i sin linda. Det otillräckliga antalet kliniker och bristen på tandläkare äro allmänt kända omständigheter, som göra att folktandvården ännu inte blivit tillgänglig för betydande grupper av medborgare, för vilka den är avsedd. För vissa grupper — mindre bemedlade och obemedlade — är den heller inte tillgänglig av ekonomiska skäl, trots de relativt låga taxorna. Statsmakterna ha likväl genom bestämmelserna om "social" tandvård — "om lindring i obemedlades och mindre bemedlades tandvårdskostnader m. m.", bestämmelsen om tandvårdsbidrag vid moderskap samt pensionsstyrelsens bidrag till tandvårdskostnaderna för vissa kategorier — sökt underlätta för sistnämnda grupper att komma i åtnjutande av fackmässig tandvård.

Utförningen av dessa bestämmelser om tandvårdsbidrag genom pensionsstyrelsen, till mödrar samt till andra grupper obemedlade eller mindre bemedlade, är likväl synnerligen otillfredsställande. Främst gäller detta bestämmelsen om att ädla metaller och porslin icke må komma till användning vid tandbehandling där statliga bidrag utgå. Följden blir att patienter, som erhålla statliga bidrag enligt dessa bestämmelser, måste nöja sig med en kvalitativt undermålig behandling. I kungörelsen om lindring i obemedlades och mindre bemedlades tandvårdskostnader m. m. säges sålunda i par. 2, mom. 3: "såsom material vid tandvård, för vilken avgift helt eller delvis erlägges av kommun med bidrag av statsmedel, må ädla metaller och porslin icke komma till användning". Pensionsstyrelsens bestämmelser i detta avseende ha ungefär liknande innehåll.

Vi anse att dessa bestämmelser snarast böra revideras. Utifrån principen om att all sjukvård bör göras lika tillgänglig för alla följer att

inte heller behandlingsens art göres beroende av medborgarnas ekonomiska förhållanden.

Om behandling av här berörda patienter sker vid folktandvårdens kliniker borde garantier kunna skapas mot missbruk. Det vore enligt vår mening fullt rimligt att överlåta åt folktandvårdens läkare att enligt vissa mera allmänt avfattade bestämmelser avgöra arten av den behandling som vederbörande bör erhålla och i detta sammanhang också bestämma vilket material som i det ena eller andra fallet må komma till användning.

En annan väsentlig sida av dessa förordningar om statsbidrag till tandvård åt vissa kategorier äro bestämmelserna om maximerade belopp för tandvårdskostnader till vilkas gäldande statsbidrag må utgå. För bidrag från pensionsstyrelsen såväl som från mödrahjälpen gäller ett maximerat belopp av 150 kronor. Även om det för närvarande kan vara motiverat med en viss maximigräns är det uppenbart, att den nu gällande gränsen är för snävt tilltagen och borde åtminstone tills vidare höjas till det dubbla.

Vi anse slutligen att bestämmelserna om statens respektive kommunernas andel av kostnaderna för obemedlades och mindre bemedlades tandvård borde omprövas. På grund av många kommuners bristande ekonomiska resurser blir följden den, att möjligheterna att erhålla bidrag enligt gällande bestämmelser bli beroende av vederbörande kommuns ekonomiska resurser, vilket är synnerligen orättvist.

Vi anse därför att bestämmelserna om statliga bidrag till obemedlades och mindre bemedlades tandvårdskostnader böra ändras dels i fråga om ovannämnda stadganden om behandlingens art och maximerade belopp för vilkas gäldande statsbidrag kan utgå och dels då det gäller bestämmelserna om den andel av dessa kategoriers tandvårdskostnader som staten respektive kommunerna skall gälda, varvid vi anse att den statliga andelen bör avsevärt höjas med hänsyn till många kommuners, inte minst landsbygdskommuners, svaga ekonomiska resurser.

Med återopande av vad som ovan sagts hemställles.

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte an-
hålla om att förslag till reviderade bestämmelser om
bidrag till obemedlades och mindre bemedlades tand-
vårdskostnader, i enlighet med vad här förordats, måtte
utarbetas och underställas riksdagens prövning.

Stockholm i januari 1947.

S. Rönn-Christiansson.

Helmer Holmberg.

Erik Karlsson.